

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Балабақшада ұлттық болмысқа негізделген тұтас тәрбие жүйесін қалыптастыру.

ЖАРИЯЛАНДЫ
24.06.2025СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/181357/>

АННОТАЦИЯ / АҢДАТПА

Аты-жөні: Джумашева Айнур Далбановна Лауазымы: Тәрбиеші Атырау облысы Бәйгетөбе мектеп бөбекжәй кешені Кіріспе: Қазіргі жаһандану дәуірінде ұлттық құндылықтарды сақтау мен оны жас ұрпаққа жеткізу — қоғамның маңызды міндеттерінің бірі. Ұлттың...

Аты-жөні: Джумашева Айнур Далбановна

Лауазымы: Тәрбиеші

Атырау облысы

Бәйгетөбе мектеп бөбекжәй кешені

Кіріспе: Қазіргі жаһандану дәуірінде ұлттық құндылықтарды сақтау мен оны жас ұрпаққа жеткізу — қоғамның маңызды міндеттерінің бірі. Ұлттың рухани байлығы мен болмысы тек үлкендер арқылы емес, сонымен қатар балабақша қабырғасынан бастап бойға сіңуі қажет. Өйткені балабақша — баланың алғашқы білім мен тәрбие алатын, адамгершілік пен мәдениеттің негізі қаланатын орын. Осы кезеңде балаға ұлттық тәрбие беру оның жеке тұлға ретінде қалыптасуына, туған еліне деген сүйіспеншілігін арттыруға зор ықпал етеді.

1. Ұлттық құндылықтар ұғымы және оның мәні

Ұлттық құндылықтар — бұл ұлттың тарихи, мәдени, рухани мұрасы. Олар халықтың ғасырлар бойы жинаған өмірлік тәжірибесі мен дүниетанымының көрінісі. Қазақ халқының ұлттық құндылықтары — отбасылық тәрбие, үлкенге құрмет, тіл мен дәстүр, ұлттық өнер мен әдебиет, ойындар мен тағам мәдениеті арқылы көрінеді. Бұл құндылықтар балаларға тәлім-тәрбие берудің негізі болуға тиіс.

2. Балабақшадағы ұлттық тәрбие — тұлға дамуының бастауы

Балабақшадағы ұлттық тәрбие — баланың рухани әлемін байытуға, оның бойына ұлттық мәдениет пен салт-дәстүрге деген құрметті қалыптастыруға бағытталады. Ұлттық тәрбие арқылы бала өзінің кім екенін, қай ұлттың өкілі екенін ұғынады. Тәрбиешілердің басты міндеті — балаға туған халқының тарихы мен мәдениетін таныстырып, ұлттық болмысын қалыптастыру.

3. Тұтас тәрбие жүйесін қалыптастыру жолдары

Балабақшада ұлттық құндылықтарға негізделген біртұтас тәрбие жүйесін құру — тәрбиенің кешенді және тиімді жолы. Бұл жүйеде әр бала ұлттық мәдениетпен күнделікті қарым-қатынас жасау арқылы танысып, оны бойына сіңіреді.

3.1. Ұлттық ойындарды күнделікті қолданысқа енгізу

«Асық ату», «Тақия тастамақ», «Арқан тартыс», «Қыз қуу» секілді ұлттық ойындар балалардың денсаулығын жақсартып қана қоймай, олардың бойында ұлттық рухты оятады. Бұл ойындар арқылы балалар ынтымаққа, достыққа, әділдікке үйренеді

3.2. Қолөнермен таныстыру

Қазақтың кесте тігу, ою-өрнек, ағаш және тері өңдеу өнері — ұлттық болмыстың бір бөлігі. Балаларға қолөнердің қарапайым түрлерін үйрету арқылы олардың шығармашылық қабілеттері дамиды, әрі ұлттық мәдениетке деген қызығушылығы артады.

3.3. Ұлттық тағамдарды таныстыру және дайындау

Балаларға бауырсақ, құрт, қымыз, бешбармақ сияқты тағам түрлерін көрсетіп, олардың жасалу жолын үйрету — тәрбиелік мәні зор іс. Мұндай шаралар балаға тек тағам мәдениетін танытпайды, сонымен қатар еңбекті қадірлеуді де үйретеді.

3.4. Қазақ әдебиеті мен музыкасын қолдану

Халық ертегілері, мақал-мәтелдер, жыр-дастандар, күй мен әндер — бала жанын тәрбиелеудің ең әсерлі құралдары. Мұндай мұралар арқылы балада адамгершілік, ізгілік, рухани тазалық қасиеттері қалыптасады.

4. Ұлттық тәрбие мен күнделікті өмір байланысы

Балалар тек арнайы сабақтарда ғана емес, күнделікті тәрбие процесінде де ұлттық дүниетаныммен байланыста болуы керек. Тәрбиешілер ұлттық киім, әшекей, тақпақ, ұлттық музыка арқылы тәрбиелеу әдістерін жүйелі түрде қолдануы тиіс. Баланың ортаға деген көзқарасы ұлттық құндылықтар арқылы қалыптасса, ол келешекте елжанды азамат болары сөзсіз.

5. Ата-анамен серіктестік — тәрбие табысының кілті

Ұлттық тәрбие ата-анамен бірлескен жұмысты талап етеді. Мерекелер мен дәстүрлік шараларды бірге өткізу, ата-аналарға ұлттық тәрбие бойынша кеңес беру — тәрбие үрдісін жан-жақты етеді. Отбасымен бірлесе жұмыс істеу арқылы бала ұлттық мұраны толық сезініп өседі.

Қорытынды

Балабақшада ұлттық құндылықтарға негізделген тұтас тәрбие жүйесін қалыптастыру — болашақ ұрпақтың рухани кемелденуіне негіз болады. Қазақ халқының мол мәдениеті мен мұрасын таныту арқылы балалардың бойында отансүйгіштік, ұлттық мақтаныш, ізгілік және адамгершілік қасиеттері қалыптасады. Мұндай тәрбие жүйесі — тек бүгінгі күннің ғана емес, ертеңгі ұлт болашағының негізі.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Ж.Қ.Дүйсенова, Қ.Н.Нығметова. Балалар психологиясы. – Алматы, 2012.
2. Меңжанова А. «Мектепке дейінгі педагогика»-Алматы.
3. Біртұтас тәрбие бағдарламасы.
4. Интернет желісі.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.